

SLA. Daktari Kvotėjai.

Šių dienų mūsų organizacijos yvenime kuopų daktarai, apl. antų kvotėjai, lošia svarbią rolę. Organizacijai stojus į tikrąjį valpinų draugijų kelią, lietuviai išuose Amerikos kampeliuose surūdo rašties prie SLA. Tatai žiningo kuopos daktaro ištyimas aplikanto sveikatos daug alba apie pačios organizacijos erovę, ir lemia dar didesnį bujoimą ateityje. Kuomet SLA dar eturėjo daktarų, tai tuomet patis ariai daugiau tēmydavo naujai stojančių ypatų sveikatos; nors iai sau žmogus nėra kompeteniskū iš pažūrėjimo į kitą žmogų prēsti apie jo sveikatą, bet kad etuviai, kruvoj gyvendami, vieas kitą pažinodami per tulą laiā, liudydavo apie įstojančio natio sveikatą, tai užtekdamo tokio rganizacija turėjo kitokią tvar-yvenant per keletą mėnesių vi-uomet buvo galima numanyti, ar a ypatas yra pilnoj sveikaty, ar e. Taip buvo praieityje. Kuomet risirašinėdavo prie SLA. mažes-is skaitlius žmonių, tuomet ir ati organizacija turėjo kitoje tva-ā; mokėdavo žemas apsaugos su-as ir tik mirusių narių pašal-aviams. Jei kur susitvėrė nau-a kuopelė, tai tik iš tokių žmo-ių, kurie buvo jau gerai žinomi rtymiausiais lietuviais, nes ke-tas metų atgalios norinti sutver-ī naują SLA. kuopą ten, kur ke-lios draugijos gyvavo (o ypatin-ai su šventųjų vardais), reikėjo arinkti žmonių, ir tikrai nesibi-ančių stoti į naminę kovą už ti-ėjimiškas pažvalgas. Su tais monėmis, kurie nemokėjo kito-ių draugijų sutverti, kaip tik su ventųjų vardais, o draugijos su autiškais vardais, ar kuopos S. J. A., kaipio tautiškos progres-iškos organizacijos, neturėjo vie-os, — buvo laikomos bedieviško-nis ir prie jų priklausanti nariai udavo kristijami bedieviais, ant ciekvieno žingsnio toki žmonės utikdavo didelius nesmagumus. Netik tie, kas laikė koki biznelį, uvo boikotuojami, bet ir anglių casyklose bandyta žmonės išmes-i iš darbo, ačiū inkalbėjimui dar-o užveizdoms, buk tas ir tas esās nekam netikęs žmogus, priklaus-ās prie tautiškos organizacijos. Škundimai, ypatingai ten atstik-lavo, kur darbo užvaizdos budar-o fanatiškais tikėjimiškais žmo-žiais; ten atsitikdavo ir išmeti-niai net iš bjauriausiu ir sunkiau-ių darbų, kur tokie SLA. nariai, škalno jau buvo prisirengę kovot-ī organizacijos gerovę, ir jie, kaipio tokie pasišventę žmonės, vi-a širdimi troško, kad ši organiz-ačia augtų byjotų. Tai priimant naujus narius perstatyti vi-uoimet liudydavo apie priimamo-jo aplikanto sveikatą taip, kaip iš-iesų sąžinė jam rodė.

Šiandien jau suvis kas kita. Šiandien jau niekas nesislepia, kad priklauso prie SLA.; šiandien kiekvienas SLA. narys drąsiai vaikščioja po gatves ir viešas vie-as, prisieges SLA. ženkleli. Jam negroso pavojus išmetimo š darbo, negroso pavojus jo biz-aiui; priešingai, mūsų „eigarne-seriai“, „degtindariai“, aptiekor-iai, etc., vartoja SLA. ženklą ant bonkų, dėžių su cigarais ir ant popierėlių lipdomų prie „gumba-žolių“. Jie skelbiasi esą nariais tokios ir tokios SLA. kuopos. Tas viskas aiškiai rodo, kad šiandien organizacija yra plačiai lietu-viams žinoma, jei net ir biznio jieškoma, prisidengiant jos var-dū, tai parodo, kad visokie boiko-tai, kelti prieš SLA., neįsteigę nuslopinti kilstančios ir einančios stipryn organizacijos. Šiandien

buriais rašoj nauji nariai; ir to-kiose vietose dygsta kuopos, kur negalima buvo fikėti, kad bent koks lietuvis ten būtų begyvenas. Taigi nors ir šiandien yra reika-laujama ypatingos pažinties nau-jo nario, bei liudijimo apie jo sveikatą, bet tas liudijimas jau igijo tokią prasmę, kad perstaty-tojas gan taunkiai aplikantą bu-vo matęs gal tik sykį, kur ten su-sirinkime, — reiskia toks liudiji-mas apie sveikatą tik del mados, arba, geriau sakant, išpildymo aplikacijos. Dauguma dar ir taip sako: „Kokiems galams mus kuop-a samdo daktarą, jei patis na-riai turi tyrinėti aplikanto svei-kaat; neprivalam mokėti daktarui“. Taigi, kaip nežūrėsime į šį dalyką, tai vis attrasim, kad šiandien tai ne praieityje; šiand-iene kuopų daktarai pas mus lo-šia svarbią rolę. Nuo jų teisin-gumo daug priguli organizacijos ateities gerovė. Kuopos ir na-riai, suprasdami kokią svarbią rolę atlieka kuopų daktarai, pri-valo rūpintis ingyti teisingus ir sąžiningus daktarus ištyrimui naujų aplikantų sveikatos.

Koki daktarai gali but teisin-giausi? Į šį klausimą pasakysiu: „tie, kurie patis priguli prie S. L. A.“ Lietuviui daktarui, pri-gulinčiam prie organizacijos, dau-giau apleina ta organizacija, — negu svetimačiuviui, kurs neprigu-li ir negali prigulėti, jei ir no-rėtų. Kas mano, jog lietuvis dak-taras nėra taip geras, nėra kom-petentiškas išpildymui naujo ap-likanto aplikacijos, skaudžiai pri-gaudinėja pats save. Tatai kuop-os, kur tik gali, privalo kreip-tis pas lietuvių daktarus, o to-kie daugiausiai priklauso prie SLA. Mes pilnai pasitikim, kad lietuvis daktaras, o dar prigulin-tis prie SLA., atliks tą darbą są-žiniškiausiai ir už prieinamiausį čienį išpildys aplikacijas taip, kaip yra reikalaujama.

Mes žinome, kad yra žmonių su įvairiomis nuomonėmis. Kuomet aplikantas liekasi priimtas į kuop-ą ir suteiktai jam aplikaciją įsakoma nueiti pas tokį ir tokį kuopos daktarą, tai aplikantas tuojaus padaro patėmijimą, kad jis pas tą daktarą neisįs, nes vis-iena tas daktaras neduosias jam teisingo paliudijimo! Jis esąs su nekam ypatingai susipykęs, esąs skolingas ar t. p. Šitokiuose atsi-tikimuose, kurie labai išimtinai gali atsitikti partatume kuopoms nusiųsti aplikantą pas kitą nors ir ne kuopos, bet aplikantui nepa-žįstama daktarą. Tačiau del vie-no taip atsitikusio aplikanto, ne-reikia mainyti kuopos daktaro, jei jis tik sąžiningai atlieka savo užduotis; uesa, jei jis mainikau-sit daktarus, kiekvienam aplikan-tui pasipriešinus eiti pas jų kuopos daktarą, tai netruksit pereiti visus savo miesto daktar-us ir pagaliau neliiks tame mie-s-te jums tinkamo daktaro!

Mes turim tokių atsitikimų, kad kuopos prašalino labai sąži-nipigai tarnaujančius kuopai ir visai organizacijai daktarus, vien tik delto, kad keleto aplikantų nepriimta į SLA. Pasakykit, ger-biamieji, kas tokiam atsitikime yra kaltas? Mes žinom, kad at-metimas vieno-kito aplikanto prašymo į narius padaro nesma-gumą kuopoms, padaro nesmagu-mą jų prikabintojams, perstaty-tojams, padaro darbo ir nuostolių centrui, bet tai dar nereikia, kad kuopos daktaras tame kaltas. Priešingai, tokis kuopos daktaras vertas didelės paguodonės, nes jis rūpinasi, kad sergantį ar nepil-nos sveikatos žmonės nepatektų į sveikų narių tarpą. Juk daktar-iai tam samdomi, kad apsaugotų (protektuotų) organizaciją tai yra jos narius; o jų, vietoj padė-

tos tokiam sąžiningam daktarui, siunčiat „atstauką“. Jei daktaras nepaiso organizacijos gerovės, jis visuomet pataiko užrašyti atsaky-mus taip, kaip pilnos sveikatos žmogus kad būtų, o jei aplikan-tas liekasi nepriimtas, tai tas rei-čia, kad kuopos daktaras tyrinė-jo jo sveikatą ir davė atsakymus tokius, kokie sulig aplikanto pa-dėjimo buvo galima duoti. Jei jųs nusiųstūmėt tokius aplikan-tus ir pas kitą teisingą daktarą, tai gautumėt tokius pat atsaky-mus. Taigi prašalinti teisingai atliekantį savo užduotį daktarą reiskia labai daug ir lengva yra susijęskoti kitą, kuris, netyri-nėjęs aplikanto svėkatos, išra-šys aplikaciją. Žinoma, jųs, gal džiaugsitės tuom tarpp, kad jųs kuopos aplikantai visi pripa-žinti pilnos sveikatos ir yra pri-imami į narių skaitlių, bet organi-zacijai verks, kuomet tokis nepil-nos sveikatos žmonės, įsigavę į or-ganizaciją, pradės reikalauti tan-kios ir ilgos pašalpos; dar, Dieve saugok, prisiųtį uždėti ant narių asessmentas,—tai pakiltų didžiau-sis lermas ir nē kiek neabejoju, kad lermą keltų tie pirmiausiai, kurie prašalina tiesingai veikian-čius daktarus!

Nereikia laukti ilgiau. Jau ir dabar turim keletą atsitikimų, kad nariai išbūvę šešis mėnesius skyriuje pašalpos ligojė, reika-lauja pašalpos. Nesakau, kad ne-valiai viena-kitą sužeisti dirbtu-vėje, nevalia apsigirti kokiomis nors ligomis bėgęje šešių mėne-sių. Bet sirgti dusuliu, nusilpnė-jimu, dižova ir kitomis kokiomis chroniškoms ligomis, taip greitai, vos prisirašius prie organiz-a-cijos — tai jau labai išimtinai da-lykai turėtų buti, o vienok pasi-lyk kas tankiai. Ką tas rei-čia? Reiskia, kad tie žmonės priimti į SLA. jau ligoniais buda-mi, o kuopų daktarai, neistyrę jų sveikatos parasė ne tokie atsak-ymais į klausimus, kokie turėjo buti. Ar panašūs atsitikimai ne-ša organizacijai naudą, — lai pa-tis gerbiamai nariai atsako.

Kad yra daktarų, kurie, nema-tę aplikanto, išpildo aplikacijas, čion privedu vieną faktą, apli-kanto vardą paslėps. SLA. na-rysis prisirašė į skyrių pašalpos li-goj spalio mėnesį, 1913. Tuom-et jis svėrė 160 svarų, buvo 5 pėdų ir penkių ir pusės colio aug-ščio, per krutinę turėjo 39 colius, per vidurius 38 colius. Tas pats žmogus, tik šešis mėnesius atgal, padavė aplikaciją persikel-ti ant augštesnio apsaugos laipsnio, dabar jo aplikacija ro-veda, kad sveria 165 svarus, yra tik penkių pėdų augščio, per krutinę turi 37 colius, per vidurius — 35. Reiskia, tas žmogus liko žemesnis 5 coliais ir puse, mažiau turį mie-ro per krutinę ir per vidurius, bet 5-iais svarais sunkesnis! Ar panašių aplikantų egzaminavimą galima pavadinti sąžiningu? Jei kuopos mato savo daktarus tik tiek sąžinės turinčius, tai patarti-na pasijęskoti kito daktaro, bet neistyrus apie jo atlikimą darbo negalima daktarą apkaltinti už tai, kad vieną-kitą aplikantą cen-tro daktaras nepereidė. Centro daktaras remiasi kuopų daktarų liudijimais, — jei liudijimai tei-singi, tai, nežiurint, ar aplikantas priimtas ar atmetas, daktaras negali but kaltinamas.

Kuopų viršininkai privalo tē-myti, kad aplikacijos butų pilnai išpildytos, kad nereikėtų po kelis kartus grąžinti papildymui, ir šaukinėti po kelis kartus aplikan-tą pas daktarą. Tas sutrukd-o lauką ir padaro daug nesmagumų mums ir jums patiems, aplikan-tams ir patiems kuopų daktar-ams, jau nekalbant apie iškaš-čius, kokie pasidaro. Tatai ge-

riausiai peržiūrėti aplikacijas pir-ma siųsiant jas pas mus, ir jei koki trukumai rasis, tuojaus, ant vietos, pataisyti, papildyti ir tuo-met mums prisiųsti. Tuo budu padarysime diktoką žingsnį pir-myn, prie geresnės tvarkos orga-nizacijoje.

A. B. Strimaitis,
SLA. Sekretorius.

AMERIKOS LIETUVIŲ SKYRIUS MOKSLO DR-JOS MUZĖJUJE.

Į steigiamąjį Vilniuje Lietuvių Mokslo Draugijos muzėjuje ame-rikiečių lietuvių skyrių sulig šiol paaukojo daug fotografijų: kun. A. Serefinas, kun. A. Skripkus, kun. K. Ambrozaitis ir fotogra-fas Stankunas Chicagoje, kun. K. Skripkus ir fotografas Mažri-mas Westvilleje, kun. Petravičius East St. Louis, kun. Augulis — Dorrisvilleje, kun. Gadeikis — Kenoshoje, kun. Krušas — Wau-kegan'e, kun. J. Gervickas ir V. Staševičius — Grand Rapide ir kiti.

Visiems dovanotojams Mokslo Draugijos vardu tariu ačiū.
D-ras J. Basanavičius.

Gyvasai reikalas.

Tikras atsitikimas.
— Motin, — piktai pasakė į sa-vo pačią Augustinas Vėlaitis: — kaip da sykį atsibels tas agentas, o manęs nebus namie, paimk jam šluotą!... Patiko, mat, lando ir lando... Pernai su „gazietomis“ landė, kaip koks krepšėlninkas, o dabar jau kitur prisiplakė, prie kokio ten Susivienijimo. Ateina tik ir loja: „prisirašyk, girdi, prie Susivienijimo...“

Kad surastum, skaitytojai, kame dalykas, aš turiu valandė-lei pertraukti Vėlaičio kalbą ir pasakyti, ko jis taip įširdo

Vėlaitis gana keistas vyras. Jis niekadus neklauso jokių patari-mų ir visados statosi gudriausis už visus.

— Ką jie išmano, mulkiai! — tai paprasti Vėlaičio žodžiai apie kitus.

Jis jau gana senas „ameriko-nas“, ir visi jo vaikai čia gimė, taigi jau „yankee“ ir gali buti ateityje kandidatais kadir į Su-vienytų Valstijų prezidentus. Vė-laitis pats yra užkū ir kur tik gali, ten tuomi giriasi. Nešiojasi kilpoje koki tai ženklelį, duotą „republikonų klube“, prie kurio priklausė. Šiaip prie jokių lietu-viškų draugijų nesidėjo, jokių su-sirinkimų, nė prakalbų nelaikė; bažnyčion taipgi nėjo, nes tame miestelyje lietuviškosios bažny-čios nebuvo, o sveitimautiškon jis drovėjosi eiti. Dvasioj bijodavo-si, kad jo gali nepileisti, bet sau-gok sviete apie tai prieš draugus neprasitardavo. Prieš draugus jis liuob pasididžiuoja ir pasiro-do „laisvamaniu“. O visa jo lais-vamanyba iš to susidėdavo, kad nevaržė savo burnos ir burnoje ant visko, pradėjus nuo Dievo ir užbaigus kuningų gaspadinėmis.

Tame miestelyje gyveno gana dailus burys lietuvių; visokių bu-vo: laisvų, ne-laisvų, ir kitokių, kaip Amerikoje sakoma: šliupi-nių ir gerųjų. Žinoma, Vėlaičiui prisiedavo su visokiais sueiti. Su „geraisiais“ suėdavo tankiau ir tarp jų visados laikydavosi nosį užrietas. Su „šliupiniais“ maž tesriedėdavo: matė tulus jų esant gudresniais už jį, apsisikačiusiais, tad bijojosi, kad prisieis su jais kalbėti, ir pasirodys, kad visa jo „išmintis“ nėra verta ir tabakos šniaukto.

Tai tokio buta to Vėlaičio. Šiandien jis labai įširdo ant Bi-levičiaus. Bilevičius — tai jau-nas ir darbštus savo vientaučių tarpe vyras. Jis niekadus nepra-leis progos, kad nepaagitavus už vieną-kitą draugiją, kad nepara-ginus žmonių prie lavinimos. Už-tat visi, kas tik su Bilevičium draugavo, labai skyrėsi nuo šiaip minios: padorūs apsiėjime, apsi-skaite, dailiai gyvena ir, abelnai, skaisčiau, sveikiau ir protingiau žiuri į gyvenimą, negu žmonės to-kios rūšies, kaip Vėlaitis. Ačiū Bilevičiaus trisui miestelyje su-sidarė net tris didžiųjų mūsų draugijų kuopos, susidarė knin-gynėlis, dramatiškas ratelis ir šioki-toki giesmininkų draugija.

Ir Vėlaitis ir Bilevičius abu dirbo angliakasyklose. Žinoma, viens kitą gerai pažino ir tankiai susitikdavo, tik Vėlaitis nevadino jį kitaip, kaip „agentu“. Tai, mat, anot, jo būvęs paniekinimo žodis. Jis patį pradėjo vadinti Bilevičių jau keli metai tam at-gal kuomet šis atliekamomis nuo darbo valandomis, vakarais, užė-davo vienon-kiton grįčion ir kal-bindavo žmones užrašyti laik-raščius. Jis užrašinėdavo viso-kius laikraščius, kokių tik kas geidė, ir laikėsi tokios nuomonės:

— Tegul skaito ką kas nori. Žmogus, beskaitydamas, ilgainiui pats mokės atskirti pelus nuo grudų ir tuokart mes netikisius laikraščius šalin ir imsis gerųjų... Visgi geriau yra, jei žmogus mo-ka ir mėgsta skaityti, nebe ak-las!...

Dabar štai nuo kelių mėnesių Bilevičius tapo vietinės Susi-vienijimo kuopos organizatorium. Žinoma, apėmęs tokią vietą, jis nuolatos jaučiasi sąžinės verčia-mas dirbti, kad kuodaugiausia žmonių prie kuopos prirašyt, kad kuodidžiausiam žmonių skai-čiui suteikus apsaugą ir pašalą. Ne tiek jau ėjosi apie uždarbį, kiek apie idėją. Ačiū Bilevičiui, Susivienijimo kuopelė, vos-ne-vos išsilaikiusi iki pereitų metų, da-bar jau atgijo ir jos nariai tik-rai pradėjo indomauti ir kuopos reikalais ir viso Susivienijimo stoviu.

Pastaruoju laiku jis kasžindel-ko užsiųpyrė prirašyti prie Susi-vienijimo Vėlaitį ir prie kiekvie-nos progos vis tai jam priminda-vo. Rods nesimatė, kad čia gali buti kokios pasekmės, tačiau nus savo užmanymo Bilevičius nenorėjo atsisakyti, ir vis kalbi-no Vėlaitį pasiimti tukstantį do-larių apsaugos.

Ir šiandien tai, kada mes girdė-jome Vėlaitį taip beširstant ant to agento, tai yra ant Bilevičiaus, jis tik ką išėjo iš grįčios, nieko, žinoma, nelaimėjęs.

Vėlaitienė dar nieko sau, ji gan išimtingai pritarė Bilevi-čiui, kuomet šis aiškino, kam rei-čia prie Susivienijimo dėties. Už-tat pats Vėlaitis taip užsikirto, tarsit titnagas.

— Žiūrėk, — aiškino Bilevi-čius, — leiskime sau, — saugok Dieve, aš to niekam neveliuju, — staiga numirtum, ir kas liktų šei-mynai? Juk čia, Amerikoje, kol esi gyvas-sveikas, kol dirbi, — tai dar pats gyveni, ir šeimyna užsilaiko, o kaip mirsi, ar apsir-gsi — tai geradarių nėra!

— Aš paliksiu savo šeimynai namą, — atkirto Vėlaitis, kurs kolkas da buvo tokiam upe, kad norėjo eiti į diskusijas.

— Gerai, paliksi namą, bet, brolau, kiek aš žinau, tai namas da nėra išmokėtas...

— Kiek čia liko, — keturi šim-tai tiktai, o jau dvidešimtį šimtų sumokėjau...

— Et, tiktai, — įsikišo Vėlai-tienė, — nešiojiesi su tuo namu, lyg anoji katė su pusle... Ir kas iš

to namo, kaip kietka... Ar sienas griauši?

— Kai boba, tai boba, — nusi-juokė Vėlaitis: — gerai žmonės sako: plaukas ilgas, o protas trumpas! Juk namas — tai pra-pertė Man mirus tuoj gausi kitą diedą, ir bus dugnos!

— Netauzyk, liaukis, — sudrau-dė Vėlaitienė. — Lyg ir nežinai, kad aš antru kartu netekėčiau... Dideli čia pyragai... Užteko ir tų iki pat kaklui... Atsivalgiau...

— Taip, taip, — atsliepė Bile-vičius. — O ar sveikas nežinai, kad tamstai pasimirus kompanija gali tuojaus atimti namą, jei bus praleistas nors vienas mėnesinis įmokėjimas...

— Klausyk tu, agentuk, — at-kirto Vėlaitis ir nusispjovė, pa-ėmęs rankon pypkę iš lūpų: — tu nemislyk, kad tik tu vienas daug išmanai! Aš jau buvau A-merikoje, o tu dar gal perskeltas kėlnes nešiojai krajuje! Aš jau nebe grinorius, tad gali čia man pamokslų neskaityti, nes aš jų ne-reikalauju!

Tai taręs pasikėlė ir išėjo kitan kambarin.

Po tulam laikui Vėlaitis prisirašė prie Susivienijimo. Moteris, lyg nelaimė nujausdama, varu privertė jį išpildyti aplikaciją.

Nesukako ir tris mėnesiai nuo įsirašymo, kaip kasykloje, kur Vėlaitis dirbo, atsitiko nelaimė: žuvo 16 žmonių. Tarp jų buvo keturi lietuviai, ir vienas jų tai musų Vėlaitis. Kaipio neseniai prašiusiam, žinoma, pomirtinė ne-buvo išmokėta, taigi jo nelaimin-goji moteris likosi be nieko: be vyro, be pinigų. Visas jos tur-tas — neišmokėtas dar namas ir penkiatas vaikų-pupų, kurių vyriausiaam buvo tik aštunti metai.

Kiti trys lietuviai, žuvę su Vė-laičiu, priklausė prie draugijų. Vieno našlė Susivienijimas išmo-kėjo 600, o kito — 300 dolarių. Visgi gyvenimo pradžiai tos ne-laimingosios moteris šiek tiek ga-lavo. Rods, tie pinigai nenušluos-tė jų sąsų visiškai, bet visgi nors kiek pagelbėjo išsiristi iš vargo.

Ką jautė ir ką manė nelaimin-goji Vėlaitienė — aš nesimu ap-rašyti. Patįs spėkite.

Brolau, kurių lietuvių pėdomis eini? Ar Vėlaičio, ar tų, kurie šiek-tiek savo šeimynoms paliko? Pamąstyk ir apsižiūrėk, kad nebutų ir tau per vėlu. Pats di-desnė apsaugą paėms, ragink ir kitus tai padaryti.

K. V.

SLA. Reikalai.

PILOMOSIOS TARYBOS TARIMAS.

New York, N. Y. Rugg. 9 d. '13. SLA. Pildomajai Tarybai, per Sekretorių, p. A. B. Strimaitį.

Gerbiamieji Tamtos: —

Pabaigoje ateinančio rugsėjo ar pradžioje spalį įvyks IV Lie-tuvių Spaudos Draugijos (t. y. Lietuvių Laikraštiniųkų) suva-žiavimas Shenandoah'rye, Pa. Tame suvažiavime tarp kitko da-lyvaus viešintieji dabar Ameriko-si — tai geradarių nėra!

— Aš paliksiu savo šeimynai namą, — atkirto Vėlaitis, kurs kolkas da buvo tokiam upe, kad norėjo eiti į diskusijas.

tovui, ypatingai, kad „Tėvynės“ dabartinis redaktorius yra Spau-dos Draugijos sekretorium ir Lietuvių Centralio Kningyno įsteigto šiais metais prie New York Public Library, komisijos nariu.

Su šiuo laišku kreipiuos į Ger-biamąją SLA. Pildomąją Tarybą su užklausu ar įgalios ji „Tė-vynės“ redakciją turėti savo at-stovą suvažiavime, ir jei taip — kas bus įgaliotas. Meldžiu atsa-kymo.

Su tikra pagarba,
V. K. Račkauskas,
„Tėvynės“ redaktorius.

New York, N. Y. Rugg. 9 - '13. SLA. Pild. Tarybai.

Gerbiamieji: —

Su šiuomi siunčiu „Tėv-ynės“ redaktorių, p. V. K. Rač-kausko, atsiliepiamį į Pl. Tar. Ma-lonėkite apspręsti, ką darysim su šituo klausimu.

Aš nuo savęs darau įnešimą: siųsti Laikraštiniųkų Suvažiavi-man atstovą nuo „Tėvynės“ p. V. K. Račkauską, apmokant ke-lionės ir kitas lėšas taip, kaip ir kitiems komisijų nariams.

A. B. Strimaitis,
SLA. Sekretorius.

Pritariu, kad siųsti be jokių ce-remonių. F. Živatkauskas.

Pritariu, lai važiuoja su cere-monijomis. Tamas Paukštis.

Pritariu, lai važiuoja.

K. Varašius.

Aš patariu Dr. J. Šliupą inga-lioti savo „Tėv.“ atstovu (nėra parašo, turbuti Daktaro-Kvotė-jo, Dr. J. Baltrušaitienės tari-mas. — Red.).

Pritariu, kad p. V. K. Račkaus-kas būtų atstovu Laikraštiniųkų suvažiavime. J. Skritulskas.

P. Mikolainis.

Tokių budu 6 balsais nutarta, kad „Tėvynė“ dalyvaus IV-mė Liet. Laikraštiniųkų suvažiavime.

A. B. Strimaitis,
SLA. Sekretorius.

93-iai SLA. kuopai, Cente-neri, Ind., ir kitoms, kurios rei-kalauja čarterių ir vaikų paliudi-jimų, šiuomi pranešame, kad visa tai išsiųsime kaip tik susilaiksi-me tų dokumentų nuo SLA. Pre-zidento. Čarteriai ir paliudijimai pirm dviejų mėnesių pasiųsti pa-sirašymų ir vis dar nesulaukia-me sugrįžtant.

Kaip tik sulauksime, — tuoj išsiųsime.

Peržvalga

.. Lietuvių Dailės Draugija Vil-niuje išleido savo 1912-ųjų metų veikimo apyskaitą, iš kurios ma-tome visą Draugijos istoriją ir stovį.

Kad mūsų skaitytojai galėtų turėti tinkamą supratimą apie Dailės Draugiją, perspauadinami čia skirsnį „nariai“:

„Lietuvių Dailės Draugijos tikriausiais nariai tegali buti tik lietuviai ir lietuvaitės; šelpian-čiais nariais gali buti ir kitatau-čiai. Visus narius priima Valdy-ba, pranešdama apie priimtusius visuotinam susirinkimui. Kiek-vienas, noris įstoti Draugijon tik-ruoju nariu, įmoka pirmais me-tais įstojimo mokesnį 2 r. ir prisi-žada kasmet mokėti po šešius ru-blius. (Šelpiantieji — moka įsto-jant 2 rub. ir kasmetą nemažiau 3 rub.). Užsimokėję iškart ne-mažiau 50 rub., skaitomi amžiniais Draugijos nariais, jiems neberei-kia mokėti nė įstojimo mokesnio, nė metinių mokesnių ir jiems pri-klauso visos teisės, kokios suly-g įstatų pridera ir tikriesiems na-riams. Be to iš tarpo tikrųjų na-

rašau. **Dr. A. K. Rutkauskas.**
Chicago, Ill.

Pasirašome po protestu, tilpusiu „Tėvynės“ N35-me.

„Laisvės“ skaitytojai:
S. Senkus,
M. Senkuvienė,
Waterbury, Conn.

Prie tilpusio 35-me „Tėvynės“ numerio protesto meldžiame padėti ir mūsų parašus:

Ona Karaliūtė,
Brooklyn, N. Y.
O. Čepaičiūtė,
Amsterdam, N. Y.

Prisunčiu savo parašą po protestu, tilpusiu 35-me „Tėvynės“ num. Podraug išreiškiu panieką aniams fanatikams ir augštą pagarbą Doktorui Jonui Basanavičiui ir Atstovui Martynui Yėui ir linkiu jų darbams pasisekimo.

Jonas Skinderis,
Chicago, Ill.

Mes, žemiaus pasirašiusieji Lawrence'o, Mass., lietuviai, prisidedame prie protesto, tilpusio 35-me „Tėvynės“, „Lietuvos“, „Kataliko“ ir „Draugo“ numerioje. Podraug kviečiame visą lietuvių visuomenę protestuoti prieš „Kovos“ ir „Laisvės“ redaktorių ir jų taktikos pasekėdus, įrįstojus vadinties socialistais. Pasmerkiame jų pasielgimus, kaip kenksmingus lietuvių visuomenei ir visai žmonijai. Užjaučiame Lietuvos darbininkams, gerbiame Dakt. J. Basanavičių ir atst. M. Yėui. Te kyla tarp mūsų vienybė, meilė, kultūra!

Antanas Ramanauskas, Jonas Sekevičius, J. Žukauskas, S. Mačiulis, P. Bolis, M. Bulotas, J. Augulis, Jonas Kerdiejus, J. Akstinas, O. Akstinienė, O. Janulioniūtė, A. Latkauskaitė, Stanisl. Mokus, A. Tumasonis, Ona Ramanauskienė, J. Vaisnoras, Juozas J. Urbša, Ant. Jaura, Ant. Šimkonis, M. Tatarunis, Jonas Grigalinas, Jonas Zajančauskas, Martinas Savickas, Pranciškus Golubickas, Agota Simanoniūtė, A. Mascionis, Jonas Strumskis, Antanas Duda, Jonas Večks, Antanas Kinderys, J. Chulada, Alekas Poškevičius.

Pilnai sutinku su tilpusiu „Tėvynės“ 35-me num. protestu prieš „Kovą“ ir „Laisvę“.

J. Ažurnaris,
Waterbury, Conn.

Išreiškiu L. M. Dr-jos Pasiuntiniam užuojautą ir skiriu Tautos Namams šimtą dolerių.

K. Kažemėkas,
Waterbury, Conn.

Newark, N. J.

Pilnai sutinku su protestu Lietuvių Mokslo Draugijos Pasiuntinių priėmimo Komiteto Brooklyn'e, N. Y. ir papeikiu pragaistingą demagogų veikimą.

D-ras J. J. Kaščiūskis.

Seranton, Pa. Rugs. 8 d. 1913.
Mes, žemiaus pasirašiusieji, protestuojame prieš laikraščius, neteisėtai užsipludinėjantius ant Dro J. Basanavičius ir M. Yėo. Meldžiame patalpinti mūsų pavardes „Tėvynėje“.

Dr. A. Šliupitė,
Jankauskienė,
Dr. J. Šliupas,
L. Šliupienė,
Hyp. J. Šliupitė,
Keistutis Šliupas.

Pasirašau po protestu ir auksu Tautos Namams \$100.00.

A. Povilaika,
Waterbury, Conn.

LIEUVIAI AMERIKOJE

Iš Waterbury'o Conn., pranešama mums, kad waterburiečiai laukia L. M. Dr-jos Pasiuntinių su didžiausiu entuziazmu, ką liudija draugijų nutarimai. Lietuvos Sunų Draugija, neseniai susintusi Tautos Namams 130 rublių 50 kap., pridėjo iš savo izdo dar 69 r. 50 k., kad likus Mokslo Draugijos Narių-Labdarių. Šven-

to Stanislovo Draugija paskyrė 100 dolerių. Švento Juzapo Draugija auksa 25 dol.; Lietuvos Jauni-kaičių Draugija skiria 25 dol.; D. L. K. Gedimino Draugija paskyrė 15 dol., 11 SLA. kuopa auksa \$10.50 už sieksnį žemės.

Be to gerbiamejį tutiečiai A. Povilaika ir K. Kažemėkas įstoja į L. M. Dr-jos Narių-Labdarių skaitlių ir auksa Tautos Namams po 100 dol. žėdnas.

Garbė Waterburio lietuviams!

GRAND RAPIDS, MICH.

Rugsėjo 2 d. buvo SLA. 60 kp. susirinkimas. Paduota apie 8—10 naujų aplikacijų. Paskirta \$10.50 nupirkimui sieksnio žemės Tautos Namų pastatymui. Vietinė TMD. 58 kuopa taipgi pirkos sieksnį žemės, nors nėsant izde piningų nariai turėjo aukoti.

Kuopos organizatorius padavė sumanymą surengti vakariene, kad nariai geriaus tarp savęs pasipažintų. Žadėjo ir deficitą padengti, jei būtų. Sumanymas pripažintas naudingu ir priimtas, bet, kilus klausimui, ar bus vartojami laike vakarienės svaiginamieji gėrimai, ar ne, — to sumanymo vykinimas likosi atidėtas sekančiam susirinkimui. Ištikro, vartojimas svaiginančių gėrimų viešoje vakarieneje uždėtų ant kuopos didelę, juodą dėmę.

F. Belinis.

LINCOLN, N. H.

Tas miestelis gulį tarp didelių kalnų ir girių. Čia yra viena popieros dirbtuvė, kurioj dirbama dienomis 10 val., naktimis 13 v., užmokesti vienoda kaip už 10 v., taip ir už 13. Gaunama nuo \$1.50 iki \$2.00. Užmokestis gaunama ir mėnesi vieną sykį. Dabar darbai eina ne blogiausiai, ale naujies pribuvus geresnį darbą nebegalima gauti.

Šį met čia susiorganizavo S. L. A. 104 kuopa, kuri dabar labai gerai gyvuoja, nors randasi išgimėlių, kurie ją šmeizia, ale niekas neatkreipia atidžios į jų burnojimus, nes šmeizia tie, kurie nemoka nė rašyti, nė skaityti, yra akli fanatikai: tai vilniečiai ir iš jų tarpo nė vienas nepriguli prie SLA. Visa kuopa susidėjo iš pačių kauniečių, daugiausiai iš Kauno pavieto, tarp jų buvo tik vienas suvalkietis, P. J. Purvis. buv. mūsų kuopos organizatorius. Dabar mes jo netekom: išvažiavo į mokslo laimę. Buvo tai labai doras vaikinai ir labai mylijs mūsų brangią motiną-Lietuvą ir lietuvius. Už savo lietuviystę buvo neapkenčiamas išgimėlių: mat, jis išgirdęs lietuvių gudis-kai kalbančius stačiai nupeikdavo ir sudrausdavo tokius žmones. Jis daug pasidarbo lietuviams ir mažrusiams, neimdamas nė vieno cento už savo darbą. Mes Lincoln jaunuomenė, esame nuiliudę, netekę savo mylimiausio draugo. Velijame jam pasisekti moksle.

Į SLA. kuopą priguli visi dori ir apsišvietę mūsų broliai lietuviai; tarpe jų nesiranda girtuoklių nė išgimėlių, visi tikri lietuviai. Visi šios kuopos viršininkai — kauniškiai, Velinuonės parapijos. Vilniečiai, priguli prie Accident Insurance Co. Kas indominas, kad jų nė vienas nesupranta anglų kalbos, kur kas nori, ten juos ir veda. Gaila ir žiūrėti į jų tamsumą.

Kuopa susirinkimus laiko savo narių namuose; vieną kartą buna pas vieną, kitą — pas kitą ir tt. Nereikia mokėti už salę, nes galima viską atlikti ir savuose namuose, taigi tie keli dolariai te buna kokiems nors labdarin-giams reikalingi. **P. Žilaitis.**

WEST HAZLETON, PA.

Darbai pas mus, daugiausia anglų kasyklose, sunkų ir pavojingį. Dirbama šiuom tarpu visai gėfai, iš kitur pribuvusiam darbas nesunku gauti. Lietuvių čia yra gana daug. Apšvietimas stovi ant žemo laipsnio. Oras čia labai geras ir sveikas: miestas stovi labai augštoj vietoj. Gaila mūsų lietuvių, lyginai ir kitų tautų, nes jie nesinaudoja gamtos do-vanomomis, visą laiką praleidžia karčiamose su stikliniais dievais. Nors ne visi tai daro, bet visai mažai tokių rastųsi, kurie ne-

šluosto baro su rankovėmis. Rugsėjo 1 dieną (Labor Day) atsi-buvo prakalbos, parengtos J. Zemai-čio ir A. Andrulėvičiaus. Praka-bos atsi-buvo su tikslu sutverti S. L. A. kuopą. Viskas atlikta pa-sekmingai: į kuopą prisirašė daug narių. Kalbėtojų buvo S. L. A. Prezidentas, drg. F. Živat-kauskas. Kalbėjo apie dabartinę betvarę, apie žmonių vargus ir tamsumą. Ragino visus „prie apšvjetos, laike balsavimo žiūrėti, už ką balsuoja. Nors šiame mies-telyje tai dar pirmos prakalbos, žmonių buvo dikėiai. Turbut kal-ba drg. Živatkausko visiems pati-ko, nes visi ramiai užsilaukė ir atidžiai klausė; kai kurių mote-rėlių akys buvo matytis net aša-ros. V. A. padėklamavo du juo-kingu monologu, kas tiko publi-kai. Dar turiu paminėti, kad pas-mus yra griuvanti SLRKA kuop-a, kurios nariai dabar atkalbinė-ją žmones, kad nesirašytų į nau-ją tautišką SLA. kuopą, nes tai, girdi, busianti socialistų „susai-dė“. Vienas mištos kuopos na-rys nuplėšė net plakatus, kuriais buvo šaukama publika į prakal-bas. Žmogelis, dagirdęs, kad ren-gėjai žada jį teisman patraukti, už kelių valandų plakatą vėl prie sienos primušė ir geriau, negu kad patįs rengėjai buvo prikalę. Taip pat dalinant plakatus pas bažnyčios duris, išėjo vienas var-pininkas ir norėjo pavyt namon plakatų dalintojus, bet pastarieji neklausė, tik atsitraukė nuo du-rų ir dalino žmonėms. Kai girdėt, SLRKA kp. viršininkai turėjo ne-blogą biznį, kada kuopa gerai stovėjo, bet dabar jau pradėjo kriksti, kaip Grigo bitės.

Viską Sužinojės.

BENLD, ILL.

Darbai anglųkasyklose eina puštinai; uždribama nuo \$30 iki \$60 į dvi savaiti. Lietuvių čia gyvena puštinas būrelis ir be-veik visi skaito laikraščius. At-eina čia Tėvynė. Keleivis, Laisvė, Lietuva ir Saulė.

29 d. rugpjūčio užsidėgė V. Šimkevičius grįčia. Ant viršaus gulėjo Jonas Kimontas; jis vi-siškai sudegė. Gaisro priežastis nežinoma. Spėjama, kad namai užsidėgė iš priežasties paties J. Kimonto, kurs grįžo namo užsi-gėrę apie 2 val. naktį ir, tur buti, užmigo pypkę rudydamas. Veli-onis prigulėjo prie L. N. K. ir prie D. L. K. V. Draugijų. Palaiddas likosi 31 d. rugpjūčio.

J. J. Guzeviče.

Žinios.

Atsidadė mokyklos.

New Yorke ir Brooklynne 8 d. rugsėjo atsidadė viešosios mokyk-los, public schools. Iki šiol užsi-rašė 476,463 mokiniai. Spėjama, kad apie 90,000 vaikų negaus vie-tos mokyklose paprastomis die-nos valandomis, taigi turės lanky-ti mokyklas vakarais, dienos mo-kslui pasibaigus.

Tikimasi, kad šimet New Yor-ko mokyklas lankys arti 700 tūk-stančių vaikų.

Moteris teisme.

Chicago's teismuose prisieku-siais teisėjais (jury) renkama ir moteris. Vienas teisėjas Kandall apie jas sako: „Jos tai sąžini-niausie teisėjai, kokių dar nieka-dos savo teisme neturėjau. Jos atėjo be pietų ir išbuvo teisme per dvi valandų, ko vyrai niekad nebutų padarę“.

Nėra abejonės, kad daugelyje atsitikimų moteris teisme spres-dalys teisingiau už vyrus, nes jos vadosis ir protu ir jausmais.

Prieš turčius.

Suv. Valstijų senatorius Nor-ris, progresistas, kalbėdamas apie reformas tarife, pabrėžė turčių kapitalus, kurie turi būti ap-kranti laipsniškais mokestimis: 1% nuo kapitalo iki \$50,000 ir 75% nuo kapitalų viršijančių \$50,000.000. Senatorius Norris kaip pavyzdį paėmė jauną Asto-rą, kurio tėvas nuskuodo su Ti-taniku. Astoras paveldėjo nuo-tėvo arti \$80,000,000. „Pagal ma-no pasiulomos pataisos prie ista-

tymo apie mokestis, toks Asto-ras turėtų užmokėti valstybei \$43,799,500 ir tai jam liktų dar \$36,000,000, turtas, kurį sukrovė Suvienuytų Valstijų gyventojai, milžiniškas turtas, kurio surinki-mui jis nė lašo prakaito nėra pra-liejęs; turtas, kurs teko jam be jokio iš jo pusės rankų ar proto darbo. Toki mokestis neapvogtų Astoro“.

Zada sulaikyti.

Suv. Valst: imigracijos vyriausybė, dagirdusi, kad čia ketinan-ti atkelianti Anglijos sufragisčių vadovė Mrs. Emmeline Pank-hurst, jau dabar renka įvairias informacijas sulig to, ar galima jos neįleisti, pasiremiant jos prieš valdišką agitaciją Anglijoje. Kei-stas būtų demodratiškos valsty-bės pasielgimas, jei neįleistų mo-teris, kuri kovoje už savo seserų išsiliosavimą pašventė viską: ramybę gerovę, asmenišką lino-sybę ir sveikatą.

Thaw.

Thaw, milijonierius, nužudęs kitą milijonierių Whit'ą, ir pa-bėgęs iš pamišėlių namų, ramiau sau sėdi Kanadoje ir manoma, kad niekas jo nebesugrąžins į S. Valst. Persekiojias jį New Yor-ko valstijos atstovas, buvęs New Yorke District Attorney, W. T. Jerome, likos suareštoutas už lošimą kortomis iš pinigų, kas Kanadoje yra uždrausta ir bau-džiama.

Visa ta istorija panėsi papras-tam farsui.

Sudegina milijoną dolarių kasdiena.

Suv. Valstijų piningynas kas-diena sunaikina \$1,000,000 pase-nusių ir nudėvėtų piningų. Tą darbą pridaboja Miss Lester, ku-ri nuo gegužės mėnesio, sakoma, sunaikinusi 520,000,000.

Grazi alga.

Akrotė Eveline Nesbitt Thaw, moteris ant milijonierio, kurs da-bar yra Kanadoje, yra aktorė; dabar jį lošia Hammersteino te-atre New Yorke, o nuo 29 d. rug-sėjo loš Kanadoje, Toronto ir Montreal'e. Algos jį gaunanti po \$1,000 už dieną.

Baisi paslaptis.

Netol Cliffside, N. J. (apie New Yorką) upėje Hudson rasta maišas įsitus jaunos moters lie-muo: nėra galvos, rankų ir kojų — visa tai nupjauta ir kažinkur paslėpta ar sunaikinta. Ant ku-no nesusekama jokių gvolto ženklų. Policija ir detektvai negali išrišti klausimo, kas buvo ta ne-laimingoji moteris, kas ir dėl ko ją nužudė.

3 metai kalėjimo.

Mergina Eliz. Trondell, negu-lėdama tinkamai užsidirbti pra-gyvenimui, apsirėngė vyro drapa-nomis ir Brooklynne likos suareš-tuota. Ji teisinosi, kad vyro dra-pamoms apsirėngusi jį daug daugiau uždriba, negu pima, ne-sa atlieka darbus ant lygių su vyrais. Teisėjas Nash pasmerkė ją 3 metams kalėjimo.

Taikos Rumas.

Hague pastatyta ir atdaryta la-bai gražus pasaulio Taikos Ru-mas. Tam rumui pastatyti žino-masis milijonierius, plieno kara-lus, Carnegie, paskyrė 1,500,000 dolarių.

Taikos Rumas yra, bet pačios taikos nėra.

Opera liaudžiai.

Londone Thomas Beechman ketina pastatyti liaudžiai operos būdiną už \$1,250,000, kur ga-lėtų sutilpti iki 4,000 žmonių. Kaina už sėdynes būtų nuo 12 centų iki \$1.25.

Prasidėjo tarybos.

Turkų ir Bulgarijos atstovai susirinko Konstantinopolyje ap-vyrvystimui iškilusių tarp jų dviejų viešpatysčių klausimų su-lig rubežių ir taikos.

Išgelbėjo 28 žmones.

Paryžiaus paupio policistas Edmondo Rousset, išgelbėjęs laike savo tarnystės 28 žmones nuo pa-skendimo gavo Garbės Legiono medalį.

Darbininko Žodynėlis.

Anglijoje, dideliai profesionaliam darbininkų judėjimui prasiplatinus, grynai politikos klausimai ne kokią užuojautą sau rasdavo tarp darbininkų. Pirmutinę darbininkų sociališkos pakraipos parti-ją suorganizavo čia Haydmann'as ir Baks'as 1881 met., pavadindami ją „social demokratiška darbo federacija“. 1893 metuose pasirodo „Nepri-gulmingoji darbininkų partija“. Abidvi partijai tikslai pas-taruoju laiku tepdradėjo šiek tiek gyviau ir pasek-lingiau veikti. Be socialistiškų darbininkų parti-jų Anglijoje gan svarbią reikšmę įgijo Politiškosios Darbininkų Partijos, neprišingusios prie socialis-tiško judėjimo ir susispietusios aplink „Darbininkų atstovybės komitetą“. Pirmu sykiu darbininkų parti-jos atsiėkė žymesnių pasekmių rinkimuose į par-lamentą 1905 metuose, kada jie įvedė parlamentan 29 savo kandidatus (jų tarpe buvo 14 nuo „Nepri-gulmingosios darbininkų partijos“ ir 1 nuo soc.-dem. federacijos“). Polit. Darb. Partijos neįėjo di-delės reikšmės šiaurinės Amerikos Suvienuytose Valstijose, kur irgi visa darbininkų energija atkreipta į profesionalę kovą su pramonininkais. Dar 1876 m. susiorganizavo „Suvienuytų Valstijų Darbo Partija“, priėmusi Vokietijos social-demokratų pro-gramą, bet ji neperdaugusia turi narių ir poli-tiškame šalies gyvenime nelošia žymios rolės.

Politiškai rusų darbininkų judėjimas — tai netolimos praecies darbas. Pirmutinį pamatą jam patiesė Viera Zasulič, Plechanov'as, Akselrod'as ir Deič'as, suorganizavę užsieniuose 1883 m. draugiją vardu „Darbo išliuosavimo kuopa“, kuri pasiėmė sau už tikslą suorganizuoti Rosijos darbininkų luo-ma kovai su monarchija ir kapitalistais. Ši orga-nizacija rėmėsi Vokietijos social-demokratų prin-ci-pais. Pirmutinės draugijos veikimo pasekmės pasirodė apie 90-tus metus, kuomet tarp rusų darbinin-kų susidarė visa eilė social-demokratiškų organiza-cijų. 1898 m. kovo mėnesyje įvyko pirmutinis darbininkų organizacijų atstovų suvažiavimas, o 1903 m. — antras, kuriame visos social-demokratiškos darbininkų organizacijos susijungė į vieną „Rosijos social-demokratų darbininkų partiją“, ir partijai parupinta programos, kurį ji dabar turi. Šitame su-važiavime pradėta dalinti partija į dvi frakciji „didžiųjų“ (arba „bolševiki“) ir „mažųjų“ (arba „menševiki“), kurios, pilnai sutikdamos sulig programą, šiek tiek skiriasi viena nuo kitos tiktai taktikos klausimuose (t. y. sulig budo kovos su da-bartiniu surėdymu) ir sulig vidurinės partijoje or-ganizacijos. Antrame suvažiavime priimtoji parti-jos programa pamatinuose savo klausimuose visai sutinka su Vokietijos social-demokratų partijos pro-gramu. Praktiškioje savo dalyje programa stato se-kančius reikalavimus: panaikinimas monarchijos (samoderzavija), įvedimas jos vieton demokratiškos respublikos su vienu žmonių atstovybe, įvedimas vi-suotinojo lygaus, tiesaus, visuotinojo ir slapto bal-savimo, plati vietų savivalda, laisvė ypotos, žodžio, susirinkimų, sąjungų ir tt., visokių visų piliečių ly-gybė, atskyrimas bažnyčios nuo valstybės, panaiki-nimas kariuomenės ir jos vieton liaudies apsiginkla-vimas, įvedimas neapmokamo ir priverstinio visuotinojo mokimino, įvedimas laipsniškų mokesčių nuo turto ir paveldybos, panaikinimas visų netiesiųjų mokesčių ir t. p. Darbo klausimo srityje partija reikalauja 8 val. darbo dienos, 42 val. nepertraukia-mo poilsio kas savaitę, visiško uždraudimo viršlai-kinio darbo, apribėjavimo nakties darbo, uždrau-dimo vaikų darbo iki 16 metų amžiaus ir aprube-žiavimo moterų ir jaunuomenės darbo, valstybinės darbininkų apdraudos kapitalistų lėšomis, patobu-linimo fabrikų priežiūros, įvedimo kriminališkos pramoninkų atsakomybės už neprisilaikymą ista-tymų sulig darbo, įvedimo pramonijos teisimų ir darbininkų biržų, plataus pačių darbininkų dalyvuo nustatyme taisyklių sulig tvarkos fabrikuo-se ir tt

Prakaito sunkimo sistema (The Sweating-sys-tem) — galutinis darbininkų išnaudojimas, pasie-kiąs labai augšto laipsnio tuose atsitikimuose, kada tarp pramonininko ir darbininko yra dar trečias as-muo-tarpininkas (kontraktoriaus ir t. p.); abelnai gi imant, — tai netikusios darbo sąlygos, kada dar-bininkas gauna labai žemą mokesį už darbą, nors darbo valandos yra labai ilgos, arba kada darbinin-kas, paprastai, yra verčiama perdaug intempti sa-vo spēkas.

Pramonijos krizis — abelnas pramonijos gyve-nimo iširimas, įvykęs aėiu overprodukcijai (pervir-šiu) prekių ir nuopulimui kainų už jas. Pramon-i-jos kriziai yra tai išskirtinai kapitalistiško pramo-nijos surėdymo ypatybė ir plėtojasi delto, kad tarp pramoninkų viešpatiauja neapribėjusiojamoji kon-kurencija. Kriziai, priversdami pramonininkus (ypatingai smulkinius) prie bankruto, vienkart su tuo pragaistingai atsiliepia ant darbininkų, nes, užstojus kriziams, išdirbystė arba sumažinama, ar-ba visai sustabdoma, o per tai tukstančiai darbinin-kų liekasi be darbų. Kriziai atsikartoja periodiškai, beveik kas 10 metų.

Pramonijos teismai — specialiai teismai tardy-mui ginčų, iškilančių tarp pramoninkų ir darbi-ninkų už peržengimą įstatymų sulig darbo. **Pr. teis-mai** susideda iš atstovų nuo pramoninkų ir darbi-ninkų (lygiai iš katros pusės) su pirminku, renka-mu iš jų pačių tarpo, arba (kaip Vokietijoje) val-džios paskiriamu. Paprastai kiekvienas dalykas, paduotas **Pram. teismui**, eina pirmučiausia į **taikos kamerą**, taikiam ginčui užinteresuotų pusių dalyko užbaigimui. Jei nesusitaikyta, tai klausimą išriša **Pramonijos teismas**; sulig smulkii dalykų to teis-mo nusprendimai yra galutiniai, o sulig stambesnių-ju — bylos galima perkelti ir komercijos teisman. **Pram. teismai** dabar įvesta beveik visose Europos valstijose, išskyrus Angliją. Šitoje šalyje speciališkų teismų risti ginčams tarp darbininkų ir pramo-

ninkų nėra ir visus tokius klausimus aprupina bendros teismų įstaigos. Taip pat dalykai yra Rosi-joje ir Suv. Valstijose.

Pramoninkų atsakomybė — įstatymų užde-dama ant pramoninkų pareiga atlyginti darbinin-kams už nuostolius, paeinančius nuo nelaimingų atsi-tikimų, istikusių juos darbe. Iki neseniai nebuvo jokių specialių įstatymų apie atlyginimą sužeistoms darbininkams. Nukentėjęs galėjo reikalauti iš pra-monininko atlyginimo tik pasiremdamas bendrais įstatymais, pagal kurių pramonininkas atsako tiktai už tas skriaudas ir nuostolius, kurie atsitiko per jo ar jo tarnų ir darbininkų kalte. Tokiu budu darbi-ninkas galėjo tikėtis gauti atlyginimą tiktai tokia-me atvejuje, jei galėjo prirodyti, kad pramoninkai ar jo tarnautojai teisiog yra kalti istikusios darbi-ninką nelaimės, arba jei prirodys, kad jie nesirupi-no prie tokios nelaimės nepreileisti. Todel pirma la-bai mažam nukentėjusiu darbininkų skaičiui pasisekdavo gauti iš pramonininko atlyginimą. Daly-kų stovis pardėjo mainyties laipsniškai nuo 70-tų metų XIX amžiaus, kada pasirodė specialiai įsta-tymai apie **Pramoninkų Atsakomybę**, kuriais pra-monininkams įsakyta atlyginti darbininkams už vi-sas nelaimes, istikusias juos darbe, nežiurint kokių priežasčių delei jos atsitiktų, išskyrus tiktai tuos atsitikimus, kada nelaimė istinka pačiam nukente-jusiam darbininkui norint arba delei kokių neapga-limų gamtos spēkų (pvzd. prebėjimas žemės, potvi-niai, etc.). Pirmutinis toksai įstatymas sulig fabri-kų ir dirbtuvių darbininkų išleista Vokietijoje 1871 m. Vokietijos pavyzdį pasekė neužilgo visos Euro-pos valstybės.

Anglijoje **Pramoninkų Atsakomybė** nustaty-ta įstatymais 1880 ir 1897 m. Pagal tų įstatymų tiesą gauti atlyginimą turi visi nukentėjusieji darbi-ninkai, jei jie dėl nelaimės liko priversti pertraukti darbą ilgesniam laikui, negu dviem savaitėm. Nu-kentėjęs darbininkas gauna pensiją, kurios didu-mas priguli nuo teisme pripažinto laipsnio negalė-jimo dirbti, bet negali būti didesnė, kaip ½ viduti-niško to darbininko uždabio ir ne daugiau, kaip 10 rub. savaitėje. Pensiją gali pakeisti ir vienu laiku išmokama pašalpa. Jei susižeidimas yra fatališkas, t. y. jei darbininkas per jį turi mirti, tai jo šeimyna gauna visu laiku išmokamą pašalpą, kuri lyginasi 1,500 rub., arba sumai, lygiai darbininko uždabui trijų paskutinių prieš nelaimę metų, bet nedidesnė kaip 3 tusk. rub. Įstatymai paveldija pramonin-in-kams vietoje tos atsakomybės apdrausti darbininkų gyvastį su ta išlyga, kad apdraudimo išlygos nu-kentėjusiam būtų taip pat naudingos, kaip ir teis-mo paskiriamas atlyginimas. Didžiausias nedatek-lius Anglijos įstatymų kaslink **Pram. Atsakomybės** yra tame, kad pramonininkai paliosuojami nuo at-sakomybės, jei nelaimė atsitiko netik darbininkui to norint, bet ir atsitikime „darbininkų neatsargumo“. Plačiau **Pram. Atsakomybės** klausimas yra pastaty-tas Francijoje (1898 m. įstatymas). Čia pramonin-kas paliosuojama nuo atsakomybės, jei jis teisme prirody, kad pats darbininkas tyčia nelaimės įšė-kojo. Nukentėjusiam išmokama pensija, lygi 1/3 jo paprasto uždabio, jei jis tik laikinai paliegė, ir 2/3 — jei visiškai nebegalės dirbti. Atsitikime mir-ties pramonininkas išmoka 100 frankų palaidojimo lėšoms apdengti ir šeimynai duoda pensiją, lygią 60-čiai nuošimčių mirusiojo darbininko uždabio. Ši-ta atsakomybė pramonininkai gali pakeisti apdrau-dimu darbininkų apdraudos kompanijoje arba drau-gijoje, pačių pramoninkų įsteigiamose, tokiame atsitikime nukentėjusiam atlyginimas yra užtikri-namas tam tikru „atsargos fondu“, įsteigtu prie na-cionalės pensijų kasos ir surenkamu iš pačių pra-monininkų. Panašiais maždaug principais parem-ta yra **Pramoninkų Atsakomybė** Francijoje, Da-nijoje, Belgijoje, Švedijoje, Ispanijoje ir Portuga-lijoje.

Plačiausiai **Pram. Atsakomybės** klausimas yra pastatytas Šveicarijoje, 1881 metuose išleistais įsta-tymais. Čia nukentėję darbininkas gauna atlygini-mą net ir tokiame atsitikime, jei nelaimė jį istiko ir dėl neapgalimų gamtos spēkų. Tiesą gauti atlygi-nimą turi ir tokie darbininkai, kurie likosi invalidais aėiu „profesionalėms ligoms“ (žiur. tuo antgalviu straipsni).

Vokietijoje, Anglijoje, Italijoje, Holandijoje ir Norvegijoje vieton teismiškos **Pram. Atsakomybės** yra įvestas priverstinis darbininkų apdraudimas pramoninkų lėšomis (žiur. „Apdrauda“).

Suv. Valstijose **Pramoninkų Atsakomybės** kaip ir nėra. Kaikuriuose tik valstijose įvedama priverstinis darbininkų apdraudimas.

Pramoninkų Sąjungos atsirado kaip pa-sipriešinimas darbininkų sąjungoms. Pramonininkai, negalėdami paskyriam atsilaukyti prieš darbininkų sąjungas, patįs jungiasi į sąjungas, kad kovoti su darbininkais bendromis savo spēkomis. Pramonin-kai, įstojami į sąjungą, prizađą (savo prizađėji-mą užtikrina gana didelėmis piningų sumomis) rem-ti vieni kitus laike streikų ir prisilaikyti visų savo nutarimų: samdyti darbininkus tiktai sąjungos įrengtuose biuruose, neimti pas save dėl kokių-nors priežasčių nepageidaujamus darbininkus ir t. p. Tuo tikslu pramonininkai užlaiko ir vieni kitiems išsiuntinėja tam tikrus darbininkų surašus, (taip vadinamieji „juodieji laiskai“), ir nė vienas pramo-nininkas, po gresme bausmės arba boikoto, nedrįs priimti pas save darbininką, įrašytą tokin „juodan laiskan“. **Pram. Sąjungos** labiausiai prasiplatio Australijoje, šiaurinėje Amerikoje, Anglijoje ir Vo-kietijoje. Tokiose sąjungose tankiai dalyvauja šim-tai pramoninkų ir kova su jais gan tankiai buna per sunki ir drūčiausioms darbininkų sąjungoms. Pastaruoju laiku tokios sąjungos atsirado ir Rosi-joje, kaip pasekmė greitai besiplėtojančio profesio-nalio darbininkų judėjimo. (Žiurek straipsnį „Lock-out“).

Lėtas Paliuosuojantis Vaistas

ypatingai vaikams — vaistas neišsukantis nesma-
gaus išvairo, nuo kurio nesidaro pikta — tai

SEVEROS LAXOTONAS

patiriamas kaip vaistas nuo užkietėjimo vaikams ir
silpnoms suaugusioms ypatoms.

Kaina 25 centai.

Severos Raminanti lašai

(Severa's Soothing Drops).

patariami kaip visai nekenksmingi ir šviri vaistai
vaikams ir kudikiams, suteikianti palengvinimą die-
gliuose, konvulsijose, traukūnėse ir kitose pana-
šiuose nesveikumuose, tankiai pas vaikus atsitinkan-
čiuose.

Kaina 25 c.

Aptiekose. Neimkit jų vieton kitų. Reikalaukit butinai
Severos. Jeigu jūsų aptiekininkas negali jų pristatyti,
rašykit stačiai mums.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Pasiutėlio aukos.

Berline išėjo iš proto mokyto-
jas Wagner'as. Bebegindamas
gavė su revoliuieru rankoje jis
nušovė 10 žmonių ir kitai su-
žėdė. Be jų jis išžudė visą savo
šeimyną. Visos tos nelaimingos
aukos palaidota vienoje duobėje.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Wm. Geibis, Cleveland, Ohio. Tam-
sta reikalauji sugrąžinimo laiško, kurį
rašei „Tėvynės“ redakcijai. Štai koks
yra mūsų atsakymas į tą reikalavimą:
laiška Tamsta siunčiame ne redakcijai,
bet SLA. Sekretoriui, taigi redakcija
Tamsai to laiško negrąžins. Tamsos
laiškas, tai ne laiškas, tai meškerioji-
mas ton, kur tinkamų Tamsos meške-
rei žuvų nėra. Kaip Tamsa mus ne-
vadina — mums vis vien: nuo to
nė šalta, nė šilta, nes mes esame is-
tikrinę, kad atliekame gerą darbą, ir
jei Tamsai daugiau rūpėtų visuome-
nės nauda, o ne sensacijos, tai be abe-
jot, teikiame mums epitetus pasilai-
kytum kitai progai, o į klausimus,
kurios T. statai mums savo anamo
laiške, rastum atsakymą savo logiko
ir visapusiškoje argumentacijoje. To
laiško, kurį Tamsa mums prisiuntė
su klausimais, negrąžinsime; pasiliksi-
me jį „Tėvynės“ redakcijoje, kad ir
ateitis žinotų, kaip vienas kitas musų
skaitytojų (toli gražu ne visi) įsiekio
kū nepametęs ir kaip estetiškai moka
rašinėti atvirlaikius redakcijon. Ko-
va, kuria mus Tamsa gūsdina, nėra
baisi, nes tai kova panaudoti Tamsos
frankai, yra žemi ir negeri, tai-
gi jie kad ir ideališkausias idėjas pa-
žestina. Patartume Tamsai mažiau
tesivaduoti vienaspusiškis pažiū-
ras į dalykus.

Jei Tamsai yra pagelidaujami „Kut-
riūni fanatikų“, kaip rašote, atsaki-
mai — tai kreipkitės į juos, tai Tamsos
asmeniškas dalykas. Tikimės, kad
šitame reikale daugias nebeversite
mus atskatinę, nes tai daryti neturi-
me nė noro, nė laiko: teisiuoliai tie,
kas neturi ko nadingesnio veikti.

Pe. Belinis. Ačiū, suaukštiname.
Tanksius mums rašinėkite iš savo ap-
linkės.
pp J. J. Guzevičius. Gavome, ačiū;
patalpinsime. Ar negalėtumėt tan-
kiaus šį tą pranešti. Rašinėkite raša-
li ir iš vienos lašto pusės.

p. V. Andrelevičia, „Tėvynė“ Tams-
tai siunčiame. Lauksime daugiau ži-
nių iš Tamsos aplinkės. Už tai —
ačiū.

SLA KUOPŲ SUSIRINKIMAI.
79-ta kuopa SLA., Inkerman, Pa.,
laikys savo susirinkimą 21 d. rugsėjo,
1913, Prano Bukio svetainėje. Meldžiū
visus draugus susirinkti ir naujus at-
stivesti. Vardan 79 kp. S. Jakucionis.

122-ka kuopa SLA., Chicago, Ill., ant
Town of Lake, laikys mėnesinį susi-
rinkimą 14 d. rugsėjo (Sept.), 1913, A.
J. Bieržinskio svetainėje, 2-ą valan-
dą popietį. Meldžiū kuoskatilingiau-
siai atsilankyti, nes bus nauji kandi-
datai priimami. Ršt. J. Čepauskis.

13 kuopa SLA., Minersville, Pa. lai-
kys susirinkimą 13 d. Rugsėjo, 7 val.
vakare, Jurgio Merkeviciaus svetainėje.
Meldžiū visų draugų ir draugių
kuoskatilingiausiai susirinkti ir nau-
jų nors po vieną atsivesti. Neuzmir-
kite užsimokėti, kurie da neužsimokė-
ję. Rast. Jovozas Vitkauskas.

213 kp. SLA., Brooklyn, N. Y. lai-
kys savo mėnesinį susirinkimą 14 d.
Rugsėjo (Sept.), 1913, 2-ą val. po-
pietį, Klubo Ruimose, No 372 Bed-
ford ave. Narfai ir narės malonėkiai
atsilankyti visi butinai, nes turim
daug svarbus veikti. Yra daug užsi-
likusių darbų. Atvėrusi orui galima
kožnam atsilankyti rpo vieną naują
atsivesti prirašyti.

Urašų Sekr. J. Urnevičius.

139 kp. SLA., Roseland, Ill. laikys
savo mėnesinį susirinkimą 14 d. rug-
sėjo, svetainėje Strumill Bros. num.
156 E. 107 Str. Meldžiū visų narių
atsilankyti ir naujų atsivesti.
Rast. K. Kalnietis.

331 kp. SLA., New Britain, Conn. lai-
kys mėnesinį susirinkimą nedėlio, 21
d. rugsėjo, 2:30 po pietų, Skritulsko
svetainėje. Draugai esate kviečiami
atvėsti į šį susirinkimą užsimokėti mo-
žestis ir apkalbėti SLA. reikalus.
Taipgi kviečiami specialieji moteris
garpinės ir merginas, su kurių pagal-
ba gal pasiekti surengti vakariene
su šokiais, rudeniui atėjus. Taigi
kviečiam. Org. V. Alksnins.

dienomis: 25-tos ir 26-tos spalio 1913.
nes mes, Lietuvių Darbininkų kope-
racija, rengiame minėtomis dienomis
balių ir teatrą.

Lietuvių Darbininkų kooperacijos
Komitetas.

Pajieškau savo brolio Pranciškaus
Meškauskio, paeina iš Kauno gub., Ra-
szinių pav., Rietavos miesto, 4 metal
Amerikoje, atkeliavo į Indiana valsti-
ją, pirm dviejų metų buvo Milwaukee,
Wisc., o dabar nežinia kur. Kas žino
jo adresą, arba jis pats tegul atsiak-
kia:

Viktorija Meškauskiūtė,
50 Leroy St., New York, N. Y.

NARIAMS SLA. KNINGOS UZ
PUSE KAINOS.

Diedai ir Gražina, pusl. 61 ..... 25c.
Europos Istorija, pusl. 319 25
Jonas iš Kėmpės ir Šilka, pusl. 23 10
Konradas Valerodas, pusl. 24 15
Kražių Šerdytė, pusl. 77 15
Kun. Aleksandra Burba, pusl. 29 20
Kėlonė į Europą, pusl. 52 20
Kuoim žmonės gyvena, pusl. 56 15
Lietuviška Chrestomacija, pusl. 170 40
Lietuviška Traktiškoji veiksmų 75
Našlaitė (Drama keturių veiksmų) 10
Nuo Deginės (Komedija 2-ao akt.) 10
Siunčiant pinigų ir užsakyms, rei-
kia šitaip adresuoti:
Petras Žemaitis, pusl. 69 20
Pajieškamas Lietuvių Tautos (rusų
kalba) \$1.00
„Tėvynės“ mėnesinės kompletai
1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c.
„Tėvynės“ savaitinės kompletai
1909, 1910 ir 1911 m. po \$1.00
„Tėvynės“ su storais gražiais apda-
tais \$2.50

Šitas knygų SLA. nariams pardu-
dame už paprastą kainą (nuleidžiama
vienas trečdalis):
Liet. Kalbos Sintaks ..... 75c.
Politiškoji Ekonomija 25
Girnikas — Pašakarnis 25
Pražuvos 10
Rojus ir Pažanga 35
Be pamintų čion kiti, galite gauti
Susivienijimo knygines visokias
lietuvių kalba išleistą knygą. Reika-
laukite.

A. B. Strimaitis,
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

Sveikata Auga!

Kaip išmintingas UKINIKAS PATAIKO Į
TINKANČIĄ DIRVĄ PASĖTĖ SĖKLĄ: kur gra-
žiai augdama, puikiai auga ir gausius vaisius at-
neša, TEIP SUMANUS PROFESIONALIS KAS
DAKTARAS, pažįsta gerai ligų, priklausančių
šiai ligai, prieš visokių nesveikųjų, silpny-
bių, kurios pasija vaistus sveikatos, panaikina
ligų, užmėgus išgydyti, sugrąžina pacien-
tą į sveikatą, padidina jo dvasinį, bei fizio-
loginį laimę ir laimėjimą. PHILADELPHIOS
M. KLINIKAS bei daktarai, tuksantūs žmonių
padarė sveikais ir laimingais išgydant nuo visokių
ligų.

**SVEIKATA YRA TAI DIDŽIAUSIAS
TURTAS ŽMOGŲ, BE
SVEIKATOS NĖRA LAIMĖS NĖ LUKSMŲ BŪS ANT SVIETO.**

Phil. M. Klinikas, turi nel kelis PROFESIONALIS DAKTARUS, kurie greitai
laiko patalio sergantiesiems pagelbėti, kad gydytų, o ne daro experimentų ant sergan-
čių. Vyrų ir moterų Daktaras, per Amerikos valdžią, net medaliu apdovanotas. To-
kiaim jau tik galima tikėti.

Privatkoji LABORATORIJŲ PH. M. Kliniko, atsiunčiamusius sušilio kiekvienam
liedartas iš sveikųjų gvarantuotų medikamentų, seniausią ir naujesių išradimų, kurios
tik aukščiausias mokslas išrado pagelbėti žmonių.

Iš daugybės išgydytų štai ką patis žmonės rašo:
GARBINGAS PH. M. CLINIC! Pranešiu, kad liedartas sušilio ir esame labai užga-
nėdinti už tikrą pagalbą; greitą ir gerą išgydymą. Mano moteris teipat jau yra sveika už ką
siučiama širdingiausią padėką. Jūsų pamatymų ir teisingo būdų, gero gydymo, skleidim
tarp savo pažįstamų, kadangi tik jūs broliškai žmonėms taraujate. Pasiliekame dėka-
dami su moteria A. Antonickas, Iron and Metal Co. So. Richmond, Va.

Mrs. K. Jurevicius, Box 229, Glens Falls, N. Y., teipat šitame laiške dėkoja, už
išgydymą nuo ligos galvos skaudėjimo, nervikos, diėglių kojos, nusilpnėjusio ir su-
sios sveikatos — teipat moteriškų ligų. Nemažiau dėkingi: L. KLIMAS, 55 Ellsworth St.,
Worcester, Mass., Mr. M. POLIAGA, Box 192, Boswell, Pa. Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Cen-
ter St., Freehold, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių paslaptingų ligų, kurių jokia būda ne-
galima atpaikinti.

ISITEMKITE, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.
KAD ESI NESVEIKAS, IR LAIMINGU, tad atsilankyk,
o jeigu tai gyvenai, tad apmąyk savo ligą bei nesveikumą lietuviškojo kalboje kas kenkia,
o tikėt, kad apturėsi tikrą pagalbą sveikatai kaip tūkstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėka-
voja, nes čionai išgydo ir toliau, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sveikias teip ir užsiėmė
juos ligas nuo skaudėjimo, nervikos, kojos, sanariuose, krutinėje, strėnos, gal-
vos, šonų, išskirtinai spoguio nuo blogo ir nešėto kraujo, nuo suaukštinės širdies nušvi-
mo, nusilpnėjimo, vidurių neturimo, užkietėjimo, slogos, greito palaidimo, nervikos, bi-
mės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikietėjimo šlapų lytinių ligų. Širdies, kepenų, ink-
stų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo perkalimo slogų, blogų sapnų, nemig-
os, neturėjimo apetito, be peltio be įjautimo be apatijos, bet su liedartais, kurios
tuksantūs išgydė. Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių visokių ligų,
kurios užpūla varginimui žmonių. VYRU ir MOTERIŲ. Reikalaujant rodos ir pagelbos
nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iki 4 po p. Šventadienis nuo 10 iki 3. Uam. ir Pėny-
čionia nuo 6 iki 8 val. Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knyga „Daktaras“.

Išėina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis „Katalikas“ 12-kos puslapių, didžiausia for-
mato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus ge-
riausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžio-
sios Lietuvos, Prūsų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir
abėnai iš viso pasaulio.

„Kataliko“ prenumerata Suvienvose Valstijose Šiauri-
nės Amerikos:

Metams \$2.00, pusei metų \$1.00
Kanadoj ir Meksikoje:
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Užsirašyti „Kataliką“ galima kiekviename laike.
Užsirašant „Kataliką“ reikia drauge ir prenumeratą sių-
sti per pašto Money Orderį arba pinigų registruotam laiške
ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykitė tuojau, o gausite vieną „Kataliko“ numerį ant pažiūros veltui.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savilainkas ir Fabrikantas Geriausių „Lenkiškų-Lietuviškų Vaistų“.

Ypatingos Gydulos:

Geriausia Gydulė nuo Strėnų skaudėjimo Deginimo krutinėje Galvos skaudėjimo Kataros Užsilašdymo Neuralgijos nuo Gerklės skaudėjimo

Mešlungio Skausme krutinėje nuo Patrukimo Azma arba Dusulio Štyvumc sprando Skaudėjimo: Šonuose Rankų ir Kojų

Jeigu sergate užsisėdusiomis ligomis, nuo kurių negali pagelbėti nė dak-
tarai, ne ligonbūčiai, arba paslaptingomis ligomis, aprašykit man savo nesvei-
kumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo), nes čion eina netik apie tavo sveikatą,
bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas
daktaras užlaiko paslaūtį kaip ant išpažinties. Užtai nesigėdyk ir nebijok
rašyti teisybė, o melai suteikis rodą ir prisijus geras gydulos pagal tavo
ligą, su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekį labai mažą. Reikia rašyti
laiškus stačiai pas mane, pridodant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes
kitaip negausi atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename
dideliame mieste ir jų aplinkose. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gydulių
gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarb duodame kuogre-
riausią. Taigi rašykit reikalaudami agentūros. Kiekvienas lietuviškas stor-
ninkas privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gydulas savo što-
ruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami gultų pas kiekvieną
nusipirkti ir nereikalaujant išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams
sot aplinkose. atorninkai, rašykit pareikalaudami gydulių, nes geras už-
darbis ir parduokite mų tyras Lietuviškas gydulas, kurias m's gvarantu-
jame. Rašykit po antraštą:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS
Cor. Elm. & Main St., Plymouth, Pa.

Aisopo Pasakos.

Šiuomi pranešu, jog rankių „Aisopo Pasakos“ (iš viso 297 pa-
sakos) jau atidaviau spaudon. Tame veikalė tipis 116 ili-
stracijų. Spausdinasi „Tėvynės“ spaustuveje. Užsiskaitant išanksto
čienia \$1.00 be apdarų, \$1.25 su drutais drobiniais apdais.
Veikalui išėjus iš spaudos, čienia bus augtėnės.
Užsakymsu primų jau dabar ir rinkti prenumeratą įgaliojau
Amerikos Lietuvių Agentūrą, kurią atstovauja p. J. J. Digrys.

V. K. RACKAUSKAS,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

UODŲ ir kitokių va-
baly igėlimai, tuojaus pa-
lengvinami yra DR'O RICH-
TER'O PAIN-EXPEL-
LERIU. 25 ir 50 ct. kiekvie-
noje aptiekioje arba išsirašyk
tiesiog nuo

P. A. Richter & Co.
74-80 Washington St.
NEW YORK.

TEISINGIAUSIA
Agentura

Siunčiu pinigų į visas svieto
dalis greitai ir pigiai. Parduodu
laivakortes ant geriausių laivų.
Išvažiujantiems parupinam pa-
sportus per rubėjų su konsolio
paliudijimu.

K. Jurgeliunas
233 Broadway, So. Boston, Mass.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas

gauti pas mane, taipgi visokius muzik.
instrumentus ir lietuviškas knygas.
Rašyk man Katalogo reikalaudami, kuri
pasiuosiu visiem dykai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., - Chicago, Ill.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

ĮSTEIGTA 1893 METUOSE.

PRIMA pinigų taupinimui nuo vieno Dolierio iki didžiausių sumų ir
moka už juos 3 procenta.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus
ant lengvų išmokėsių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procenta.

ATVAZIAVUSIEMS Chicago iš kolektojuoja jų pinigų paliktus kitose
bankose.

IŠMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant ruskų.

SIUNČIA pinigų į Lietuvą, Rosiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA širkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rosijos konsolio
pasportus važiujantiems Lietuvon, Rosijon.

PADARO Dovieernastis ir visokius kitus rejeentališkus raštus gerai ir
pigiai.

IR KITU miestu lietuvių gali pasidėti pinigų šioje Bankoje ant procen-
to. Rašykitė mums, o gausite pilną informaciją apie pinigų paside-
jimą ir išėmimą.

Rašydami adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI BANK
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Tautietes ir Tautiečiai!

Dr. Ignatius Stankus

Jau praslinko apie trejetą metų ir
iki šio laiko galėjo persitinkinti, kad mie-
ste Philadelphia randasi tikrai vienas
tikras lietuvis daktaras Ignatas Stankus,
1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa. Jis
gydo pasekmingai visokias ligas, šviežias
ir užsisėdusias — vyrų, moterų ir vai-
kų. Visti, katrie gydėsi pas daktarą Ig-
notą Stankų, likosi užgandinti ir platina
jų vardą tarpe savo pažįstamų ir giminų.
Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai ži-
nok gerai, kad tas peiktikas yra nešimin-
tingas žmogus, arba kokais žydbernis-
humbigeris, kuris tarnauja apgavimame New Yorko žydbėrnių gy-
dykloje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtoji, lietuvių — dykduo-
niai-valkatos su New Yorko žydbėrniais įkvailino vieną bėdą, ne-
mokyta žmogeli, ir net daktarą Ignatą Stankų neteisina į teismą
patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operaci-
jos. Už tokį melagingą ir neteisina skundą, daktaras Ig. Stankus
greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė
į dydyjį teismą.

Padėkavonės Daktarui Stankui.
Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavo-
nės tapinasi su perėjimu pagal pacienčių. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžiojo
slaptybės. Aš Marijona Pocienė, 443 Grata st., Philadelphia, Pa. labai sirgau, turėjau skau-
dėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperatūrą, skausmą eiančį iš viršaus kojų į apačią,
negalėjimą valgyti, džiūvimą burnoje, jautimą šalčio su prakaitavimais ir abėną nusilpnėjimą.
Sankaus prie daug daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o kuomet atsiakiau prie dakta-
ro Ignato Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartų atvažiavimo į mano namus. Ištariu jam šir-
dingą ačiū ir Dieve duok jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozas
pas Gineuskas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., ištariu širdingą ačiū daktarui Ignatui Stankui
už prisintimą gydului nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimo kaulų ir
abėno nusilpnėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo jūsų gydulių teisingai sugrįžta
mano sveikata ir daugiau gydulių nebereikalauju. Vietoje padėkavonės aš nepajutau at-
verti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masauskienė, 2 Hutchinson St.,
Jobstown, N. J. likos išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimu lakstantį kraują
su niežėjimais ant kūno. Aš likau išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kūno. Aš Juozas
pas Gineuskas, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkoju daktarui Stankui už išgydymą
mano nuo skaudėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo į jaunų dienų.
Tamsos vardą garsinasi visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Saurasaitis, 326 Stanford St.,
Pittsburgh, Pa., mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis
Luokevičius, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvau
pametęs viltį būti sveiku, bet kuomet atsiakiau pas daktarą Ignatą Stankų, jis už pirmo pri-
siuntimo gydulių mane išgydė. Dėkoju širdingai ir siunčiu \$2.00 gastūčiams.

Visuomet kreipkitės ypatingai arba su laišku ant likro adreso taip:

Dr. Ignatius Stankus
1210 S. Broad Street, Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 9 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

J. SKRITULSKAS

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaiko geriausius gėrimus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik
horis noris ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigų į visas dalis svieto greitai
ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigų ant amerikoniškų. Darnu duoti namas, pavė-
dimus dalių ir adinuk visokius reikalus su Maskotos valdžia. Užlaiko sveitint miltinams
ir veselioms. Iš tolesnių miestų maldžiū atsiakinti per laiškus ant žemos as paduoto adreso:

JOHN SKRITULSKAS
26 Broad Street Telephone No. 550 New Britain, Conn.

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas
Pėtnybia ir paduoda daugiausiai gery ir
svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir
viso svieto, o prenumerata kaštuoja me-
tai tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

Ar Skaityti Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?